

Jakob Lagercrantz, ordförande i Gröna Bilister, kommenterar de åtta pristagarna i Kommunranking 2012. Per Östborn, projektledare, fyller i med detaljer.

De tre vinnarna

Trollhättan – Bästa kommun

– Trollhättans konsekventa satsning på biogas är i en klass för sig, och deras arbete för en miljöanpassad bilism är starkt på alla punkter.

Trollhättan tillverkar egen biogas sedan 1996 och sedan många år finns en strikt policy att prioritera biogasbilar. De kräver att personalen tankar biogas eller etanol i bilar avsedda för detta, och de kräver att entreprenörer som kör transporter åt kommunen använder förnybara drivmedel. De arbetar också aktivt med att hitta alternativ till bilen, både vid kommunala tjänsteresor och för allmänheten. Till exempel finns en cykelpool med lånecyklar.

Lilla Edet – Bästa småkommun

– Lilla Edet sticker ut som fräck småkommun med stora ambitioner.

Lilla Edet tillverkar egen biogas i liten skala. Trots att kommunen bara har 13 000 invånare kämpar de sedan flera år med att producera fordonsgas vid reningsverket och bli en av de stora spelarna. De bedriver ett genomtänkt miljöarbete på de flesta fronter. Kommunens resepolicy kräver att personalen promenerar om sträckan är kortare än en kilometer, och att de tar tåg eller buss om inte tidsförlusten är större än 50 %. Då tar de en snål biogasbil ur kommunens bilpool.

Kalmar – bästa uppstickarkommun

– Kalmar har satt ned foten och arbetar nu för att miljöperspektivet ska genomsyra alla delar av kommunens verksamhet som innefattar transporter.

Det finns många initiativ att plocka ur högen. Ett politiskt beslut är taget att Kalmar län ska vara fossilbränslefritt år 2030. Kollektivtrafiken ska gå före och nå målet år 2020. En ny rutin har införts där förvaltningscheferna ska bevilja varje enskilt fordonsköp för att säkerställa att man i första hand väljer el, biogas och etanolbilar. Alla drivmedelsleverantörer ska skriva under Global Compact, ett FN-initiativ för företag som vill ta ansvar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. En omfattande analys av resandet i tjänsten och till och från arbetet genomfördes år 2010. Nu pågår uppföljning och arbete med en ny resepolicy. Kalmar har börjat ställa krav på SKL att ordna webbmöten för att undvika onödiga resor.

De fem hederspristagarna

Göteborg – Näst bästa kommun

– Göteborg är en bjässe när det gäller att hitta nya vägar framåt i arbetet med miljö och bilism. Nationen lyssnar när Göteborg talar. De lever också som de lär.

Göteborg var en föregångare när det gäller att formulera miljömässiga och sociala krav på drivmedel. De har antagit en framsynt elbilstrategi som många tar efter. Nu uppför Göteborg Energi en fabrik som i stor skala ska tillverka biogas av rester från skogsbruket. Andra generationens biodrivmedel är snart här. Det finns så många goda exempel att hämta från Göteborg att det skulle ta för stor plats att berätta om dem alla.

Linköping – Tredje bästa kommun

– Linköpings mångåriga satsning på att tillverka och sälja biogas har inte bara haft lokal och regional betydelse, utan har varit en avgörande faktor för att Sverige nu har världens största biogasdrivna fordonsflotta.

Det finns många inspirerande exempel att hämta i Linköping. Här är ett exempel. Kommunen har gratis parkering för biogas-, el- och etanolbilar, men inte för miljöbilsklassade bensin- och dieselbilar. De samarbetar med ett bilpoolsföretag och hyr ut tjänstebilarna till allmänheten på kvällar och helger. Linköping kräver biogasdrivna fordon för många uppdrag, som internposttömning och bevakning. Vid samtliga utfarter från staden finns samåkningsparkeringar.

Alvesta – Näst bästa småkommun

– Alvesta arbetar med småländsk idoghet för att minimera miljöpåverkan av sina transporter.

Alvesta köper i första hand bilar på förnybara drivmedel, förutsatt att de finns på orten. De kommunala bolagen är med på noterna och varit med och tagit fram riktlinjerna. En splitterny resepolicy som minimerar onödigt bilåkande ligger på bordet, och den kommer att följas upp regelbundet. Långt över hundra kommunanställda har utbildats i sparsam körning de senaste åren, mest inom hemtjänsten där de kör mycket. Kommunen är med i Länsstrafikens upphandling av färdtjänst och andra transporter, och kan därigenom få igenom tuffa miljökrav trots att de är små.

Mellerud – Näst bästa småkommun

– Mellerud är liten men tuff spelare i den miljömedvetna Västra Götalandsregionen.

Mellerud har varit drivande att få till stånd gemensam fordonsupphandling i Västra Götaland. Den har nu inletts, med Göteborgs hårda miljökrav som vägvisare. Mellerud är tuffa även mot dem som vill använda egen bil i tjänsten, något som lätt leder till onödiga

kilometrar. Tåg ska alltid väljas i första hand, annars en bil ur den kommunala poolen, där alla bilar är miljöbilar. Egen bil får endast användas om alla poolbilar är upptagna och ärendet inte absolut inte kan vänta.

Högsby – Bäst av de minsta kommunerna

– Högsby bevisar att storleken inte spelar någon roll om viljan finns och man är beredd att samarbeta med andra.

Högsby är en av landets minsta kommuner med 5 800 invånare. Genom att samarbeta med Kalmar Länstrafik får de igenom krav på miljöfordon vid upphandling av färdtjänst och skolskjuts. Genom att delta i Kommentus upphandling av drivmedel garanteras att de använder bränslen som uppfyller miljömässiga och sociala krav. Högsby gör också en hel del på egen hand. De nöjer sig inte med att utvärdera sin resepolicy årsvis, utan gör en månadsvis avstämning via tjänstebilspoolens bokningssystem. Nu integrerar de tjänstecyklar i denna bilpool. Men ibland faller storleken avgörandet, tyvärr. Högsby har försökt locka bilpoolsföretag till orten, men har mött ett ljumt intresse.